การศึกษาเชิงวิเคราะห์ความรุนแรงในภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่ ด้วยหลักปรัชญาและศาสนา

AN ANALYTICAL STUDY OF VIOLENCE IN MOVIES
OF QUENTIN TARANTINO : A PHILOSOPHICAL AND RELIGIONAL APPROACH

ศิริเพ็ญ ชัยสนิท
Siripen Chaisanit
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
Department of Thai Language
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
The Demonstration School of Silpakorn University
E-mail: Preawgarwai92@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความรุนแรงในภาพยนตร์ 2. เพื่อศึกษาความรุนแรงในภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่ 3. เพื่อวิเคราะห์ความรุนแรงในภาพยนตร์ของเควนตินทาแรนติโน่ ด้วยหลักปรัชญาและศาสนา

จากการศึกษาพบว่า : 1. ความรุนแรงในภาพยนตร์ พบว่า ความรุนแรงเป็นประเด็นที่ได้รับการนำเสนออย่างต่อเนื่องในภาพยนตร์ เนื้อหาความรุนแรงในภาพยนตร์ถูกนำเสนอไปในประเด็นที่หลากหลาย ทั้งความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (structural Violence) และความรุนแรงทางกายภาพ (Physical Violence) ซึ่งเป็นความรุนแรงที่คุ้นชินมากที่สุดในภาพยนตร์ มีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความรุนแรงในพุทธปรัชญาเถรวาทว่า ความรุนแรงนั้น คือ การก่อความชั่วอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นทางแห่งบาปหรืออกุศลที่เราไม่ควรก้าวล่วง เรียกว่าอกุศลกรรมบถ 10 แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ กายกรรม 3 วจีกรรม 4 และมโนกรรม 3 2. ความรุนแรงในภาพยนตร์เรื่อง เควนติน ทาแรนติโน่ พบว่า ภาพยนตร์แต่ละเรื่องของเควนติน ทาแรนติโน่ มีแก่นความคิด (Theme) ในการนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องความรุนแรงเป็นหลักสำคัญ และมีความเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาความเสมือนจริง (simulacra) และสภาวะล้ำจริง (hyper reality) ตามแนวคิดของ ฌอง โบดริยาร์ด (Jean Beaudrillard) และเชื่อมโยงกับหลักศาสนา คือ แนวคิดจากคริสต์ศาสนา เรื่องกิเลสและตัณหาของมนุษย์ และเรื่องทาสและการปลดปล่อย ส่วนแนวคิดจากพุทธศาสนาปรัชญาเถรวาทสอดคล้องกับเรื่องจริต 6 ว่าตัวละครเอกที่รากฏอยู่ในภาพยนตร์นั้นมีลักษณะ (character) ชัดเจนว่าเป็นผู้มีจริตแบบโทสจริตและโมหจริต 3. วิเคราะห์ความรุนแรงในภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่ ด้วยหลักปรัชญาและศาสนา พบว่า ความรุนแรงในภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่ เมื่อพิจารณาตามหลักอกุศลกรรมบถ 10 นั้น ได้สะท้อนให้เห็นภาพความรุนแรงได้ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางตั้งแต่ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร (มโนกรรม) สะท้อนให้เห็นว่าตัวละครส่วนใหญ่ตกอยู่ในอำนาจความพยาบาทและมีมิจฉาทิฏฐิ ไม่สามารถประคองชีวิตให้ดำเนินไปอย่างถูกทำนองคลองธรรมได้ จึงเลือกแสดงออกถึงความรุนแรงนั้นออกมาทางกายกรรมและวจีกรรม การใช้ความรุนแรงในเชิงกายกรรมพบว่า ตัวละครมักใช้การฆ่าและทำร้ายกัน (ปาณาติบาต) มาเป็นเครื่องมือในการระบายความโกรธเกลียดและแก้แค้น ในเชิงวจีกรรม พบว่ามีการใช้

การโกหก (มุสาวาท) การพูดส่อเสียด (ปิสุณาวาท) และการพูดคำหยาบ (ผรุสวาท) มาทำร้ายตัวละครฝ่ายตรงข้าม และความรุนแรงเชิงวจีกรรมมักเป็นชนวนก่อให้เกิดความรุนแรงในเชิงกายกรรมตามมา
คำสำคัญ : ความรุนแรง, เควนติน ทาแรนติโน่, หลักปรัชญาและศาสนา

ABSTRACT

The objectives of this article were: 1) to study violence in movies 2) to study violence in Quentin Tarantino's movies 3) to analyze violence in Quentin Tarantino's movies on philosophy and religion.

The results of the study were as follows : 1. Violence in movies is a point that has been presented continuously, Violence contents and details have been presented in various scenarios such as structural violence and physical violence which is the most appearance in the movies. This type of violences is related to violence concept in Theravada principles which mentioned that violence is the way of evilness creation and we should not get involved way of bad action. Way of bad action consists of 3 types of bodily action, 4 types of verbal action and 3 types of mental action. 2. Violence in Quentin Tarantino's movies have got theme that presents violence as majority and also it is connected to Philosophy in term of simulacra and hyper reality. This philosophy concept is belonged to Jean Beaudrillard. Not only his movies are connected to Philosophy, but they are also connected to Christianity principles about human defilement and craving and slavery and release. Besides Christianity, his movies are also connected to Theravada Buddhism. They are able to be related to six types of characteristic behavior since his main players showed hate and delusion very clearly. 3. Analyze violence in Quentin Tarantino's movies on Philosophy and Religion. Based on Theravada principles by the ten way of bad action. Results his movies shows violence from the beginning until the end of them. According to the way of bad action' most of his players have got mental actions about ill-will and false view until they are not able to put themselves back to a right way. From this reason' his players choose violence as a solution to show bodily actions and verbal actions. For bodily actions' players always kill and hurt each other (destruction of life) to decrease hate and revenge. For verbal action, players always use fales speech, malicious speech and harsh speech to hurt other's feelings. Importantly, verbal action lead to bodily action.
Keywords : violence, Quentin Tarantino, philosophy and religion

1. บทนำ

"ความรุนแรง" (Violence) เป็นสิ่งไม่พึงปรารถนาของคนทุกชนชาติ ทุกสังคม ทุกหมู่เหล่า แต่เป็นที่น่าประหลาดใจอย่างยิ่งว่าเหตุใดเรื่องราวความรุนแรงยังคงปรากฏให้เห็นผ่านสื่อต่าง ๆ อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงระดับบุคคลหรือในระดับสังคม ทั้งในโลกของความเป็นจริง รวมถึงในโลกจำลองอย่างภาพยนตร์ และในบรรดาภาพยนตร์ที่เน้นความรุนแรง ซึ่งถูกผลิตขึ้นมาอย่างไม่ขาดหายไปจากสังคมนั้น งานของเควนติน เจอโรม ทาแรนติโน่ มักถูกกล่าวถึงบ่อย ๆ เพราะทาแรนติโน่ถือเป็นผู้กำกับและเขียนบท

ภาพยนตร์ชาวอเมริกัน ที่ได้รับการยอมรับในวงกว้างว่าเป็นผู้มีความรู้อย่างถ่องแท้ในแนวทางหนังอาชญากรรม และสร้างภาพยนตร์แนวนี้ออกสู่สายตาผู้ชมมาอย่างสม่ำเสมอ

ทาแรนติโน่ ได้รับการยกย่องอย่างสูงว่าเป็นผู้กำกับที่สามารถไต่เต้าขึ้นมาจากการเป็นพนักงานร้านเช่าวิดีโอ จากการทำงานคลุกคลีอยู่กับภาพยนตร์ในร้านเช่าวิดีโอนี้เอง ทำให้เขาได้ซึมซับรับทราบและเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับภาพยนตร์มาจากวัตถุดิบใกล้ตัวจำนวนมากมายในเวลานั้น โดยเฉพาะภาพยนตร์ในแนวอาชญากรรมที่เขาชื่นชอบมากที่สุด แม้การไต่เต้าขึ้นมาเป็นผู้กำกับของเขานั้นทำให้ได้รับคำยกย่องชมเชยมากมาย แต่ตัวเขาเองกลับกล่าวว่า สิ่งที่เขาภูมิใจมากกว่าคำชื่นชมนั้น ก็คือ “การนั่งดูหนังสยองขวัญแทนการกินข้าวและราวกับทำวิทยานิพนธ์เล่มหนาของปริญญาโท เป็นสิ่งที่เขาภูมิใจมากกว่า” อีกทั้งผลงานของเขายังมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบไม่เป็นเส้นตรง และมีสุนทรียภาพแห่งความรุนแรงภาพยนตร์ของทาแรนติโน่ทุกเรื่องล้วนมีความรุนแรงเป็นแก่นสำคัญในการดำเนินเรื่อง ตัวละครในเรื่องส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงในด้านกายกรรม วจีกรรม อันเป็นผลสะท้อน มาจากมโนกรรมโดยตรง ซึ่งปรากฏให้เห็นชัดเจนอยู่ตลอดทั้งเรื่อง เช่น ฉากทรมานและเฉือนใบหูตำรวจ ใน Reservoir Dogs หรือฉากที่ตัวละครหญิง ตัวละครเอกของเรื่องต่อสู้กับฝ่ายตรงข้าม แบบหนึ่งต่อร้อยในภาพยนตร์เรื่อง Kill Bill Vol. 1 ก็ปรากฏให้เห็นภาพการฟันแขน ฟันขา ฟันศีรษะ ควักลูกตา เป็นต้น

ดังนั้น ทาแรนติโน่จึงประสบความสำเร็จอย่างยิ่งสำหรับการทำภาพยนตร์แนวนี้ เพราะผลงานของเขาถูกเสนอเข้าชิงรางวัลสำคัญ ๆ รวมถึงได้รับรางวัลมามากพอควร เป็นต้นว่า เขาได้รับรางวัล Palm D’Or จากเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ ได้รับรางวัลลูกโลกทองคำ สาขาบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม รวมถึงรางวัลออสการ์ สาขาบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยมจากเรื่อง Pulp Fiction ในปี ค.ศ.1994 และต่อมาในปี ค.ศ. 2007 นิตยสารโททอลฟิล์ม นิตยสารภาพยนตร์ชื่อดังของประเทศอังกฤษ ได้จัดอันดับให้ทาแรนติโน่เป็นผู้กำกับที่ยอดเยี่ยมตลอดกาล อันดับที่ 12 ของวงการภาพยนตร์

2. ประวัติของเควนติน ทาแรนติโน่

เควนติน ทาแรนติโน่ (Quentin Jerome Tarantino) เป็นผู้กำกับภาพยนตร์ชาวอเมริกัน เกิดเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2506 ณ เมืองนอกซ์วิลล์ รัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา บิดาของเขา คือ นายโทนี่ ทาแรนติโน่ มีอาชีพเป็นนักแสดงและนักดนตรี เชื้อสายอิตาเลียน-อเมริกัน มารดาของเขา คือ นางคอนนี่ (แมคฮิวจ์) มีอาชีพเป็นพยาบาลอยู่ที่รัฐเทนเนสซี ต่อมาทั้งสองแยกทางกัน ขณะที่ทาแรนติโน่อายุได้เพียง 4 ขวบ ฝ่ายมารดาจึงพาทาแรนติโน่ย้ายไปอยู่ที่เมืองทอร์แรนซ์ รัฐแคลิฟอร์เนีย ทาแรนติโน่จึงเติบโตขึ้นที่นั่นโดยมีมารดาเป็นผู้เลี้ยงดู

ทาแรนติโน่หลงใหลในการชมภาพยนตร์ตั้งแต่ยังเด็ก โรงภาพยนตร์ที่เป็นเหมือนโรงเรียนของเขาคือ คาร์สัน ทวิน ซีเนมา ต่อมาทาแรนติโน่ ได้ทำงานที่ศูนย์วิดีโอ ซึ่งทำให้เขามีโอกาสได้ทำความรู้จักกับภาพยนตร์อย่างหลากหลาย โดยในขณะทำงานที่ศูนย์วิดีโอ เขาก็เข้ารับการฝึกฝนเพื่อเป็นนักแสดงด้วย (กฤษฎา เกิดดี, 2548, หน้า 219) และจากการทำงานที่ศูนย์วิดีโอ ทาแรนติโน่จึงมีโอกาสได้ดูและศึกษาภาพยนตร์แนวอาชญากรรมทุกยุคทุกสมัย ทั้งจากภาพยนตร์ฮอลลีวูดไปจนถึงภาพยนตร์ฮ่องกง

ทาแรนติโน่เริ่มต้นสู่เส้นทางการกำกับภาพยนตร์ด้วยการเขียนบทภาพยนตร์ โดยมีเป้าหมายว่าเขียนเพื่อตัวเองเป็นผู้กำกับ (“ไม่ใช่เขียนเพื่อขาย”) (Fuller, 1994:x อ้างถึงใน กฤษฎา เกิดดี, 2548) บทภาพยนตร์เรื่องแรกของเขาคือ True Romance โดยเขาได้ยึดการเขียนบทตามแบบที่พี่น้องโคเอน (Joel and Ethan Coen) เขียนเรื่อง Blood Simple ต่อมาเขาเขียนบทภาพยนตร์เรื่อง natural Born Killers แต่ทั้งสองเรื่องยังไม่ได้ถูกสร้างเป็นภาพยนตร์ จนกระทั่งทาแรนติโน่เขียนบทเรื่อง Reservoir Dogs: ขบวนการปล้นไม่ถามชื่อ ผลงานเรื่องนี้จึงได้กลายมาเป็นภาพยนตร์ และเขาทำหน้าที่ผู้กำกับเป็นเรื่องแรกในวัย 29 ปี โดยมีลอว์เร็นซ์

เบ็นเดอร์ (Lawrence Bender) เป็นผู้อำนวยการสร้าง และออกฉายในเดือนมกราคม พ.ศ. 2535 เมื่อภาพยนตร์เรื่องนี้ถูกจัดฉายที่เทศกาลภาพยนตร์ซันแดนซ์ (Sundance Film Festival) ก็ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เนื้อหาของภาพยนตร์ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง และทำให้ผู้กำกับหน้าใหม่อย่าง ทาแรนติโน่กลายเป็นตำนานในทันที หลังความสำเร็จของ Reservoir Dogs: ขบวนการปล้นไม่ถามชื่อ ทำให้บทภาพยนตร์ที่ทาแรนติโน่เขียนเอาไว้เมื่อสมัยที่เป็นพนักงานในร้านเช่าวิดีโอกลายเป็นสมบัติที่ทุกคนปรารถนา โดยบทภาพยนตร์เรื่อง True Romance ตกไปถึงมือของโทนี่ สก็อตต์ (Tony Scott) ถูกสร้างเป็นภาพยนตร์ออกฉายในปี พ.ศ. 2536 และ natural Born Killers ตกไปถึงมือโอลิเวอร์ สโตน (Oliver Stone) และถูกสร้างเป็นภาพยนตร์ออกฉายในปี พ.ศ. 2537

3. ความเป็นมาและผลงานของเควนติน แรนติโน่

ทาแรนติโน่กำกับภาพยนตร์เรื่องแรก (Reservoir Dogs) จนเริ่มเป็นที่รู้จัก เขาก็ทำงานภาพยนตร์เรื่องต่อ ๆ มาอีก ในปีพ.ศ. 2537 ทาแรนติโน่ยังคงประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่องจากภาพยนตร์เรื่อง Pulp Fiction: เขย่าชีพจรเดือด ซึ่งฉายครั้งแรกในเทศกาลหนังเมืองคานส์ (Cannes International Film Festival) และเขาได้รับรางวัลปาล์มทองคำ (Palme D'Or Award) อันถือเป็นรางวัลสูงสุดในการประกวดภาพยนตร์ของเทศกาลเมืองคานส์ รวมทั้งยังได้รับรางวัลสำคัญจากอีกหลายสถาบัน ทาแรนติโน่ได้รางวัลเขียนบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยมจากสมาคมผู้สื่อข่าวแห่งฮอลลีวูด (รางวัลลูกโลกทองคำ) จากสมาคมนักวิจารณ์นิวยอร์ก รางวัลจากสมาคมนักวิจารณ์ลอสแองเจลิส และที่สำคัญคือ เขาได้รับรางวัลบทภาพยนตร์ดั้งเดิมยอดเยี่ยมจากงานประกวดภาพยนตร์รางวัล ออสการ์ (Oscar) ความสำเร็จของเรื่องนี้ทำให้ทาแรนติโน่มีชื่อเสียงและได้รับการพิจารณาว่าเป็นผู้กำกับที่น่าจับตามองที่สุดหลังยุคของมาร์ติน สคอร์เซซี (Martin Scorsese)

นอกจากนี้ ทาแรนติโน่ยังร่วมกำกับภาพยนตร์ที่แบ่งออกเป็นตอน ๆ ในผลงานเรื่อง Four Rooms: คู่ขาบ้าท้าโลก (1995) segment “The Man From Hollywood” ร่วมกับผู้กำกับอีก 3 คน คือ อเล็กซานเดอร์ ร็อกซ์เวลล์ (segment "The Wrong Man") โรเบิร์ต โรดริเกซ (segment "The Misbehavers") และอลิสัน แซนเดอร์ส (segment "The Missing Ingredient") ทว่าภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ได้รับความนิยมจากผู้ชมนัก หลังจากนั้นจากนั้น ทาแรนติโน่ได้ร่วมเขียนบทภาพยนตร์เรื่อง From Dusk Till Dawn : ผ่านรกทะลุตะวันตก (1996) ร่วมกับ จอร์จ คลูนี่ย์ โดยมี โรเบิร์ต โรดิเกซ เป็นผู้กำกับเรื่องนี้

ทาแรนติโน่ยอมรับว่าได้รับอิทธิพลจากภาพยนตร์หลากหลายสัญชาติ จากนักเขียนบทและ ผู้กำกับภาพยนตร์หลายคน อาทิ โรเบิร์ต ทาวน์ (Robert Towne) ฌอง-ปิแอร์ เมลวิลล์ (Jean-Pierre Melville) ผู้กำกับภาพยนตร์ชาวฝรั่งเศส และนักเขียนบทภาพยนตร์และบทละครอย่างเบ็น เฮ็คท์ (Ben Hecth) และชาร์ลส์ แม็กอาเธอร์ (Charles MacAthur) (กฤษฎา เกิดดี, 2548, หน้า 219)

นอกจากผลงานด้านภาพยนตร์แล้ว ทาแรนติโน่เคยหันเหความสนใจไปสู่ภาพยนตร์โทรทัศน์ ทาแรนติโน่จับงานกำกับผลงานละครโทรทัศน์ชิ้นแรกในปี 1995 ด้วยตอนหนึ่งของภาพยนตร์ชุด (Series) แนวดราม่าเรื่อง ER ตอน “Motherhood” และเขาได้กำกับตอนสุดท้ายของภาพยนตร์ชุดเรื่อง CSI ในซีซั่น 5 ที่มีชื่อตอนว่า “Grave Danger” และผลงานชิ้นนี้ทำให้ทาแรนติโน่ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลเอ็มมี่ (Emmy Award) สาขาผู้กำกับยอดเยี่ยมจากภาพยนตร์ชุดแนวดราม่าเรื่องนี้ด้วย

ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์ของเขานั้น สิ่งหนึ่งที่ทำให้ทาแรนติโน่ถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากและต่อเนื่องมาโดยตลอดก็คือ การนำเสนอความรุนแรงในงานของเขา ทาแรนติโน่มองว่าการเปิดรับสารที่มีเนื้อหารุนแรงเป็นเรื่องส่วนบุคคล เขาเปรียบว่ามันเหมือนกับการปีนเขา ถ้าหากไม่อยากปีนหรือปีนไม่ได้ก็ไม่ต้องปีน แต่ถ้าชอบและต้องการจะปีน เขาก็จะเป็นคนนำภูเขามาเสนอให้ (Fuller, 1994:xv)

4. ผลงานของเควนติน ทาแรนติโน่

ตารางที่ 1 ผลงานการกำกับภาพยนตร์ขนาดยาวของเควนติน ทาแรนติโน่ (Filmography)

ปีที่ฉาย	ชื่อภาพยนตร์ดั้งเดิม (Original Title)	ชื่อภาพยนตร์ภาษาไทย (Thai Title)
1992	Reservoir Dogs	ขบวนการปล้นไม่ถามชื่อ
1994	Pulp Fiction	เขย่าชีพจรเกินเดือด
1997	Jackie Brown	แผนหักเหลี่ยมทลายแก๊งมาเฟีย
2003	Kill Bill Vol.1	นางฟ้าซามูไร 1
2004	Kill Bill Vol.2	นางฟ้าซามูไร 2
2007	Grindhouse (segment "Death Proof")	โชเฟอร์บากพญายม
2009	Inglourious Basterds	ยุทธการเดือดเชือดนาซี
2012	Django	จังโก้ โคตรคนแดนเถื่อน
2015	The Hateful Eight	8 พิโรธโกรธแล้วฆ่า

5. หลักปรัชญาเกี่ยวกับการสร้างภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่

ฌอง โบดริยาร์ด (Jean Beaudrillard) อธิบายว่าโพสต์โมเดิร์นคือสภาพสังคมที่ทุกสิ่งทุกอย่างไม่อาจแบ่งแยกจากกันได้ ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ศิลปะ ความคิดและความรู้สึกหล่อหลอมกลายเป็นเนื้อเดียวกัน วัฒนธรรมในสมัยโพสต์โมเดิร์นเป็นภาพมายา หรือของเสแสร้ง(simulacrum) ภาพมายาจำลองแบบมาจากสิ่งของดั้งเดิม แต่ไม่มีคุณสมบัติเหมือนเดิม โบดริยาร์ดกล่าวว่า เราอาจจำลองภาพวาดโมนาลิซ่าได้ แต่ต้องไปดูภาพจริงที่ปารีส ในขณะที่เทปเพลงที่วางขายตามท้องตลาดเป็นผลิตผลจากห้องอัดเสียง เทปที่วางขายไม่จำเป็นต้องมีของจริง ลักษณะนี้คือตัวอย่างของภาพมายาที่ไม่ต้องอ้างถึงของจริง เทปเพลงจึงเป็นตัวจำลองความจริงที่ปราศจากแหล่งกำเนิด โบดริยาร์ดเรียกว่า hyperreal ซึ่งเป็นแนวคิดที่ระบุว่าสื่อใหม่ (New Media) ได้กลายเป็นแหล่งหลอมรวมภาษาต่าง ๆ ที่สามารถสร้างความหมายต่าง ๆ ให้เกินไปกว่าความหมายจริงแท้ดั้งเดิมจนทำให้ผู้คนหลงใหลไปในสภาวะเสมือนจริงได้ไม่รู้จบภายใต้กรอบจินตนาการของผู้รับสารเองที่ถูกสั่งการจากการปฏิบัติการจัดวางรูปสัญญะภายใต้โครงสร้างการครอบงำเชิงอุดมการณ์ในมิติต่าง ๆ ของสังคม (สุระชัย ชูผกา, 2558)

5.1 ความเสมือนจริง (simulacra) ตามแนวคิดของฌอง โบดริยาร์ด (Jean Beaudrillard)

ความเสมือนจริง (simulacra) คำนี้มาจากภาษาละตินที่ใช้กันมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 12-16 ว่า simulacrum แปลว่า การจำลองภาพจริง ภาพมายา หรือผี ต่อมาแปลว่า รูปจำลอง (image) หรือรูปบูชา (idol) ตามแนวคิดของโบดริยาร์ด ภาพเสมือนจริง คือ ภาวะที่ภาพจำลอง (simulation) หรือ รูปจำลอง (image) เป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับความจริงที่มันจำลองหรือเป็นตัวแทนอยู่ (สิตางส์ เจริญวงศ์, 2558)

ดังนั้น ความเสมือนจริง ก็คือความเป็นจริงที่เราสัมผัสกันอยู่นั้นกลับกลายเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้นอย่างที่เป็นจริงได้ เมื่อการรับรู้ของเราต่อความเป็นจริงไม่ได้เกิดขึ้นจากการเข้าถึงเนื้อแท้หรือเนื้อในของความเป็นจริงนั้น ๆ แต่การรับรู้ของเราเกิดขึ้นจากความเสมือนจริงที่ความเป็นจริงได้กลายเป็นองค์ประกอบของการทำให้สมจริง นี่ไม่ได้หมายความว่า ความเสมือนจริงคือภาพลวงตา แต่เป็นความจริงที่ยิ่งกว่าจริง

ในบทสัมภาษณ์ของโบดริยาร์ด เขาได้แจกแจงนัยยะของความเสมือนจริงคือการทำให้เป็นจริงในขณะที่เรารับรู้มันอย่างที่เป็นจริง “การทำให้มองเห็นโลกอย่างที่เป็นจริงผ่านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ

ความเสมือนจริง – กระบวนการทำให้เห็นโลกอย่างที่เป็นจริงนี้ หมายถึง การไล่ตะเพิดพื้นที่ของภาพลวงตาให้สูญหายไป”

สำหรับโบดริยาร์ดแล้ว ความเสมือนจริงไม่ได้เกิดขึ้นมาเพื่อทดแทนความจริง ปกปิดความจริง หรือแม้กระทั่งกลายเป็นความจริงแทน แต่ความเสมือนจริงคือสิ่งที่เป็นจริงอย่างที่มันเป็น เช่นนั้นจริง ๆ ดังเช่นที่โบดริยาร์ด ยกตัวอย่างว่า ความสำเร็จของดิสนีย์แลนด์ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างจินตนาการและความคิดฝันในโลกแบบเด็ก ๆ ให้กับผู้เข้าเที่ยวชม โดยการปกปิดหรือหลีกเลี่ยงที่จะนำเสนอความจริงที่ว่า โลกของผู้ใหญ่และชีวิตจริงนั้นอยู่แยกต่างหากออกไปในห้วงเวลานี้ ผู้ที่เข้าเที่ยวชมสวนสนุกกำลังอยู่ในดินแดนเนรมิต ดินแดนในนิทานหรือจินตนาการเท่านั้น จงทำตัวให้สนุกสนานแบบเด็ก ๆ ให้ถึงที่สุด (เกษม เพ็ญพินันท์, 2550)

การสร้างภาพเสมือนจริงมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพเสมือนจริงเกิดขึ้นได้ในกระบวนการที่มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2551, หน้า 299)

ขั้นที่หนึ่ง รูปจำลอง (image หรือ simulation) เป็นภาพสะท้อนของความจริง ในขั้นนี้ยังมีการปรากฏตัวของความจริงหรือต้นแบบของรูปจำลองอย่างชัดเจน

ขั้นที่สอง รูปจำลองปิดบังและเปลี่ยนแปลงลักษณะของความจริง ในขั้นนี้ความจริงยังปรากฏตัวอยู่อย่างเลือนราง

ขั้นที่สาม รูปจำลองปิดบัง การหายไป (absence) หรือการไม่มีอยู่ของความจริง รูปจำลองทำเสมือนตัวมันเองคือความจริง

ขั้นที่สี่ รูปจำลองกลายเป็นภาพเสมือนจริงโดยสิ้นเชิง ไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับความเป็นจริง ไม่มีการปรากฏตัวใด ๆ ของต้นแบบ มีแต่แบบจำลองที่ไม่มีต้นแบบเท่านั้น ซึ่งสิ่งที่เป็นตัวแทนของภาพจำลองที่เราสามารถพบเห็นได้แก่ แผนที่ ดิสนีย์แลนด์ เรียลิตี้โชว์ (reality show) ในโทรทัศน์

โบดริยาร์ดเชื่อว่า การสร้างความเสมือนจริงเป็นหัวใจของความสำเร็จในระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่ที่อาศัยอำนาจของเทคโนโลยีการสื่อสารในการสร้างจินตนาการ กระตุ้นความอยาก และเร้าความอยากรู้อยากเห็นของคนจำนวนมาก ความจริงแบบนี้อยู่เหนือความจริง และจะอยู่เหนือจริงได้ ก็เพราะความสามารถในการปกปิดสิ่งที่เป็นจริงไว้อย่างมิดชิด แล้วปล่อยให้ผู้คนใช้จินตนาการและความคิดฝันของตัวเองไปขยายต่อเพื่อสนองความอยากของตนเอง

โบดริยาร์ดแบ่งภาพเสมือนจริงออกเป็น 3 ประเภท (สิตางส์ เจริญวงศ์, 2558, หน้า 90-91) ได้แก่

1. ภาพเสมือนจริงแบบธรรมชาติ (natural simulacra) เป็นภาพเสมือนจริงที่สร้างขึ้นจากภาพจำลองหรือเป็นการเลียนแบบเพื่อธำรงรักษาสถาบันตามอุดมคติที่มีมาแต่เดิม เช่น ภาพเมืองในอุดมคติ (Utopia) ภาพสัตว์ในเทพนิยาย

2. ภาพเสมือนจริงแบบผลิตขึ้นมา เป็นภาพเสมือนจริงที่สร้างขึ้นโดยใช้เครื่องจักรเป็นเครื่องผลิตต้องใช้พลังและแรงในการสร้าง เช่น นิยายวิทยาศาสตร์ ดิสนีย์แลนด์

3. ภาพเสมือนจริงของภาพจำลอง คือภาพเสมือนจริงที่เกิดจากการแตกตัวทวีคูณ (multiplication) จากภาพจำลองจนหลุดลอยจากต้นแบบ เป็นสภาวะล้ำจริง เป็นอิสระจากภาพจำลอง อยู่ในไซเบอร์และไม่ใช่นิยาย เช่น คอมพิวเตอร์ เกมในคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต

5.2 สภาวะล้ำจริง (hyper reality) ตามแนวคิดของฌอง โบดริยาร์ด (Jean Beaudrillard)

สภาวะล้ำจริง (hyper reality) คือสภาวะที่มีการใช้สัญญะจนสัญญะเป็นจริงยิ่งกว่าความจริง เช่น ภาพโฆษณาที่ขยายความจริง (ภาพหยดน้ำที่จับบนขวดโค้ก) แต่ขณะเดียวกันก็ซ่อนความจริงไว้เบื้องหลัง

(ความจริงก็คือ ขวดโค้กในความเป็นจริงไม่เคยเป็นเช่นนั้น) สภาวะล้ำจริงจึงเป็นมายาคติที่ใช้สัญญะลวงให้ถึงขีดสุด เพื่อทำให้คนเชื่ออย่างนั้น กล่าวคือ มนุษย์อยู่ในโลกที่ไร้ความหมาย ไม่มีความจริง เป็นเหมือนภาพยนตร์ที่ฉายไปเรื่อย ๆ อยู่ในโลกที่จริงยิ่งกว่าจริง (hyper reality) เพราะสื่อได้เปลี่ยนบทบาทจากการเป็นกระจกสะท้อนความจริง มาเป็นตัวความจริงเสียเอง (สิตางส์ เจริญวงศ์, 2558)

โลกยุคหลังสมัยใหม่ จึงเป็นโลกที่เป็นภาพเสมือนจริง (simulacra) ที่เราไม่อาจจำแนกระหว่างความจริงกับภาพจำลอง (simulation) จึงทำให้เราอยู่ในโลกของภาพเสมือน อันเต็มไปด้วยสัญญะที่เกิดจากการจำลอง (simulation) จากแบบจำลองของความจริง ด้วยศักยภาพในการผลิตซ้ำได้อย่างไม่จำกัด อันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ทำให้สังคมในยุคนี้ต้องกลายเป็นสังคมล้ำจริง (hyperreal) ที่ไม่มีการสร้างสิ่งที่แปลกใหม่ เพียงแต่นำสิ่งเดิม ๆ มาผสมผสานหรือดัดแปลง จนกลายเป็นสิ่งที่ครอบงำและมีอำนาจเหนือมนุษย์ โบดริยาร์ดยังชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเป็นจริงจำลองขึ้นมาแทนความจริง ก็คือ สื่อมวลชน โดยเฉพาะโทรทัศน์ สื่อโทรทัศน์และสื่อมวลชนประเภทอื่น รวมทั้งอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญในการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารไปในพื้นที่ต่าง ๆ และเข้าสู่การรับรู้ของผู้ชม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารปริมาณมากมายมหาศาล ทำให้ข้อมูลข่าวสารกลายเป็นความจำเป็นของคนในสังคมร่วมสมัย เนื่องจากคนรู้สึกว่าไม่ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (desocialised) หรือ “ไร้สังคม” (asocial) หากไม่เสพข้อมูลข่าวสารจากสื่อ (จันทนี เจริญศรี, 2545)

ภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่ ถือว่าได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีของโบดริยาร์ดอย่างมาก ในเชิงของการใช้สภาวะล้ำจริง (hyper reality) ทาแรนติโน่เล่นกับความคิดนี้ โดยการผสมผสานข้อมูลอ้างอิงต่าง ๆ และสัญญะแทนความจริง โดยการสร้างสรรค์และผสมผสานความจริงในรูปแบบของเขาเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่อง Inglourious Basterds เป็นตัวอย่างที่สามารถอธิบายได้ถึงสภาวะล้ำจริงในภาพยนตร์ของทาแรนติโน่ ภาพยนตร์เรื่องนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ของโลกในช่วงปี ค.ศ. 1940 อ้างอิงจากประวัติศาสตร์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่กลุ่มนาซีเยอรมันเข้ายึดครองฝรั่งเศส เป็นภาพยนตร์ที่มุ่งเน้นให้เห็นวงจรชีวิต ชาตินิยม และความคลุมเครือทางจริยธรรม ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ทาแรนติโน่ได้จงใจบิดเบือนประวัติศาสตร์โลก โดยการเปลี่ยนตอนจบของภาพยนตร์ให้ฮิตเลอร์ ผู้นำเผด็จการ ต้นตอแห่งการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิวต้องจบชีวิตลงด้วยน้ำมือของชาวยิวกลุ่มหนึ่งที่มีความโกรธแค้น ซึ่งประเด็นนี้สะท้อนถึงสภาวะล้ำจริงที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ของเขาได้เป็นอย่างดี ที่แม้จะไม่ตรงตามประวัติศาสตร์จริงที่เกิดขึ้น แต่ทาแรนติโน่ก็สามารถทะลายกำแพงนั้นลง แล้วก้าวข้ามโลกแห่งความจริงมาสู่โลกแห่งสภาวะล้ำจริง และทำให้ผู้ชมเชื่อและรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่องราวในภาพยนตร์ได้ อีกทั้งการสื่อให้เห็นภาพความรุนแรงทางกายภาพ (Physical Violence) ในภาพยนตร์แต่ละเรื่องของทาแรนติโน่ ที่มักจะมีลักษณะมากเกินกว่าความเป็นจริง ด้วยภาพเลือดที่พุ่งออกมาจากอวัยวะราวกับมิใช่เลือดจริง ๆ และถูกนำเสนอให้ดูนองเนืองมากจนเกินปกติวิสัย เช่น ในภาพยนตร์เรื่อง Kill Bill Vol.1 ฉากการชุมนุมของกลุ่มยากูซ่า ซึ่งมีโอเรน อิชิอิ เป็นหัวหน้า ในระหว่างการชุมนุมมีสมาชิกคนหนึ่งเกิดเห็นต่างและแสดงท่าทีไม่พอใจขึ้นมา โอเรน อิชิอิ จึงเดินเข้าไปหาพร้อมชักดาบฟันคอผู้นั้นจนคอขาดกระเด็นเห็นเลือดฉีดพุ่งออกมาเป็นสายอย่างแรงราวกับน้ำพุ ในปริมาณที่มากเกินกว่าความเป็นจริง เป็นต้น ก็เป็นการใช้เลือดเป็นสัญญะของความรุนแรง จนสัญญะนั้นเป็นจริงยิ่งกว่าความจริง ทำให้ผู้ชมเห็นถึงความรุนแรงมากยิ่งขึ้น สภาวะล้ำจริงเหล่านี้ในภาพยนตร์ของทาแรนติโน่จึงช่วยผสานโลกของความจริงและโลกของจินตนาการให้สมานกัน ทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมในเรื่องราวที่ได้สัมผัสรับรู้ในขณะนั้น ซึ่งความรุนแรงในสภาวะที่เกินจริงเช่นนี้สามารถพบได้ในภาพยนตร์ทุกเรื่องของทาแรนติโน่ในระดับมากน้อยแตกต่างกันไป

สรุปว่า สำหรับแนวคิดของฌอง โบดริยาร์ด คนในโลกสมัยใหม่มิได้ใช้ชีวิตแบบเผชิญหน้ากับความจริงในโลกแห่งความเป็นจริง หากแต่คนกำลังใช้ชีวิตบนภาวะเสมือนจริงตามแต่ที่ภาพจำลองกำหนดและวางตัวเสมือนเป็นต้นแบบเท่านั้น ภาพจำลองเหตุการณ์ทำหน้าที่เป็นเพียงความเสมือนจริงซึ่งไม่สอดคล้องเท่าใดนักกับความจริง หากแต่ภาพจำลองเหตุการณ์ กำลังผลิตซ้ำ ตอกย้ำ และหมุนเวียนภาพลักษณ์และความรู้สึกนึกคิดให้กับผู้ชม จนผู้ชมเกิดความเคลิบเคลิ้มหลงเชื่อในภาพที่ถูกสร้างขึ้น กลายมาเป็นสิ่งครอบงำทางสังคมได้ในที่สุด อันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อความจริงถูกสร้างขึ้นมาใหม่กลายเป็นความจริงเสมือน จึงนำพาให้เราเข้าสู่สภาวะที่เรียกว่า สภาวะล้ำจริง (hyper reality) ที่มนุษย์เราไม่สามารถแยกแยะโลกความจริงกับโลกเสมือนหรือโลกแฟนตาซีได้ เช่นเดียวกับความรุนแรงในโลกภาพยนตร์ของทาแรนติโน่ที่ถูกประดิษฐ์สร้างให้เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำแล้วจนผู้ชมเกิดความเชื่อและคล้อยตามไปในวิถีแห่งความรุนแรงในแบบฉบับของเขา

6. หลักศาสนาเกี่ยวกับการสร้างภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่

6.1 แนวคิดจากคริสต์ศาสนา

1) กิเลสและตัณหาของมนุษย์

พระเยซูทรงสอนเรื่องกิเลสและตัณหาของมนุษย์ว่ามาจากใจของมนุษย์เอง ดังความตอนหนึ่งที่วิจารณ์ฟารีสีและผู้ที่ปฏิบัติตามกฎแต่เพียงภายนอก และคิดว่าตนเองนั้นบริสุทธิ์แล้ว แต่ยังมีบาปในใจอีกมากมายว่า “สิ่งใด ๆ ที่เข้าไปในปากก็ลงไปในท้อง แล้วก็ถ่ายออกลงส้วมไป แต่สิ่งที่ออกมาจากปากก็ออกมาจากใจ สิ่งนั้นแหละทำให้มนุษย์เป็นมลทิน ความคิดชั่วร้าย การฆ่าคน การผิดผัวผิดเมีย การล่วงประเวณี การลักขโมย การเป็นพยานเท็จ การใส่ร้าย ก็ออกมาจากใจ สิ่งเหล่านี้แหละที่ทำให้มนุษย์เป็นมลทิน” (มธ.15/9) และเมื่อมนุษย์มีความอยากที่ไม่รู้อิ่ม ความอยากเหล่านี้ผลักดันให้แสวงหาสิ่งที่ผิดกฎของพระเจ้า บัญญัติ 10 ประการแสดงให้เห็นว่า บาปสำคัญของมนุษย์เกิดจากความบาปทั้งหลาย และเกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เอง มนุษย์ไม่รู้ความพอดี (เสรี พงศ์พิศ 2529 หน้า 174) “อย่าปรารถนาของโอชะของท่าน เพราะมันเป็นอาหารที่หลอกลวง อย่าทำงานเพื่อเห็นแก่ทรัพย์ศฤงคาร จงฉลาดพอที่จะยับยั้งไว้ เจ้าจะเพ่งตาของเจ้าอยู่ที่ของอนิจจังหรือ เพราะทรัพย์สมบัติมีปีกแน่นอนทีเดียว มันจะบินไปในท้องฟ้าเหมือนนกอินทรี” (สภษ.23/3-5)

เชิดชัย เลิศวิจิตรเลขา (2548 หน้า 251-252) กล่าวถึงประเภทของบาปที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง คือ บาปที่ทำให้ตาย (Moral sin) และบาปเบา (Venial sin) บาปที่ทำให้ตาย คือ บาปที่ผู้กระทำมีความรู้สึกถึงความจริงในบาปที่ตนนั้นได้กระทำ และกระทำด้วยความตั้งใจและเต็มใจ ซึ่งเรียกร้องว่าเป็นการกระทำที่มาจากเสรีภาพขั้นพื้นฐานของตนเอง และมีความผิดในข้อหนัก เช่น การฆ่าชีวิตผู้บริสุทธิ์หรือการผิดประเวณี ซึ่งเป็นบาปที่ผู้กระทำต้องรับผิดชอบอย่างเต็มที่ เพราะเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดชีวิตของตนเองว่าจะเลือกมีความสัมพันธ์กับพระเจ้า หรือเลือกที่จะตัดความสัมพันธ์กับพระองค์ ส่วนบาปเบาเป็นบาปในเชิงเปรียบเทียบ คือ บาปหรือการตัดสินใจเลือกกระทำผิดทางศีลธรรม ที่ไม่ได้เป็นการกระทำที่ออกมาจากการเลือกขั้นพื้นฐานหรือเป็นบาปที่ออกมาจากการเป็นมนุษย์โดยตรง ที่มนุษย์ตัดตัวเองออกจากความสัมพันธ์กับพระเจ้าอย่างสิ้นเชิง บาปเบามักเป็นการกระทำผิดด้านศีลธรรมที่ขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่ง 3 ประการ เช่น ผู้กระทำอาจไม่รู้ไม่เข้าใจถึงความจริงในสิ่งที่ตนเองกำลังกระทำ ไม่มีเสรีภาพอย่างเต็มที่หรือเต็มใจกระทำ และเป็นการกระทำผิดในเรื่องเล็กน้อย เช่น การพูดปด การนินทาว่าร้าย เป็นต้น ตัวอย่างเช่น การทำแท้งซึ่งเป็นการกระทำที่มีความผิดหนัก อาจเป็นเพียงบาปเบา ถ้าผู้ที่กระทำอยู่ในภาวะที่สับสนหรือไม่รู้ตัวว่าตนเองกำลังกระทำสิ่งใดลงไป ถูกบังคับจากผู้อื่นไม่ว่าเป็นการบังคับทางตรงหรือทางอ้อม เป็นต้น (สุพมิตรา วรพงศ์พิเชษฐ, 2554, หน้า 20)

ตัวละครแต่ละตัวในภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่ ก็คือภาพสะท้อนให้เห็นถึงกิเลสและตัณหาที่มีแฝงฝังอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน และรอวันแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ชัดผ่านทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคล เมื่อได้รับแรงบีบคั้นจากภายนอกมาโน้มนำ ดังที่เซนต์ยาขอบกล่าวว่า “เมื่อกิเลสและตัณหาของตนเองล่อและชักนำให้กระทำตาม ครั้นตัณหาเกิดขึ้นแล้วก็ทำให้เกิดบาป และเมื่อบาปเจริญเต็มที่ก็นำไปสู่ความตาย”

ในภาพยนตร์ของเควนติน สถานการณ์ต่าง ๆ ที่ตัวละครทั้งหลายต้องเผชิญก็เป็นโลกจำลองที่แสดงให้เห็นความเป็นจริงว่า โลกและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมาล้วนแต่ล่อลวงให้มนุษย์ตกอยู่ในบาปได้ด้วยกันทั้งสิ้น เช่นการวิพากษ์สังคมบริโภคนิยมในภาพยนตร์ของเขาหลาย ๆ เรื่อง ว่าลัทธิบริโภคนิยมมักเสนอสนองสิ่งที่ไม่จำเป็นหรือฟุ่มเฟือยมาสนองกิเลสแลตัณหาของผู้คน ทำให้ต้องดิ้นรนแสวงหาปัจจัยมาเพื่อสนองตอบความอยากที่มีมาไม่สิ้นสุด ทำให้มนุษย์หวาดระแวงกันและกัน มีความเห็นแก่ตัว เห็นแก่วัตถุมากกว่าจะเชื่อมั่นในความรัก หรือการกล่าวถึงสภาพเงื่อนไขของสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้คนใช้เสรีภาพของตนเองไปในทางที่ผิดเป็นต้น ภาพสะท้อนนี้ทำให้เห็นว่า สิ่งที่มนุษย์สร้างนั้นแทนที่จะช่วยทำให้ตนเองเข้มแข็งขึ้น กลับทำให้อ่อนแอลงไปมากยิ่งขึ้น และความอ่อนแอของมนุษย์แสดงออกเมื่อกระทำบาป ให้ผลเป็นความทุกข์ และผลของบาปนั้นก็คือความตาย ดังที่พระเจ้าทรงบัญชาแก่อดัมและอีวาว่า “บรรดาผลไม้ทุกอย่างในสวนนี้เจ้ากินได้ทั้งหมด เว้นแต่ต้นไม้แห่งความสำนึกในความดีและความชั่ว ผลของต้นไม้นั้นอย่ากิน เพราะในวันใดที่เจ้าขืนกินเจ้าต้องตายแน่” (ปฐก. 2:20) บทสรุปในหนังเควนตินจึงมักจบลงด้วยหายนะและความสูญเสียของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสมอ หลังจากที่มนุษย์อ่อนแอและมิอาจทานทนกับกิเลสและตัณหาที่เร่งเร้าภายในใจตนเองได้ สุดท้ายต้องจำนนต่อความชั่ว กระทำความผิดบาปเพื่อสนองกิเลสตัณหา ยอมแม้กระทั่งเบียดเบียนเพื่อนมนุษย์ทำลายมิตรภาพ (friendship) ที่พระเจ้าทรงประธานมาให้ ใช้ความรุนแรงทำลายกันและกันไม่มีสิ้นสุด เพื่อความอยู่รอดหรือเพียงเพื่อสนองความต้องการบางประการของตน เพราะสนใจแต่ความสุขและความเพลิดเพลินทางกาย (worldly pleasure) มากกว่าคุณค่าของความสุขนิรันดร์ (everlasting bliss) ที่จับต้องไม่ได้

2) ทาสและการปลดปล่อย

แก่นเรื่องเกี่ยวกับทาสและความเป็นไทที่ปรากฏอยู่ใน Exodus หนังสือเล่มที่สองของภาคพันธะสัญญาเดิม ที่ว่าด้วยเรื่องของการปลดแอกชาวยิวให้พ้นจากความเป็นทาสของอียิปต์ โดยมีโมเสสเป็นผู้นำพาทาสเหล่านั้นไปสู่อิสรภาพ มีความคล้ายคลึงกับแนวคิดที่ทาแรนติโน่นำเสนอในภาพยนตร์เรื่อง Django ที่ว่าด้วยเรื่องราวของ Django (Jamie Foxx) ทาสผิวดำที่พยายามติดตามช่วยเหลือ Broomhilda (Kerry Washington) ภรรยาของเขาให้รอดพ้นจากการเป็นทาสภายใต้การครอบครองของ Calvin Candie (Leonardo DiCaprio) ผู้มั่งคั่งในเมืองมิสซิสซิปปี เศรษฐีที่ชอบ เอารัดเอาเปรียบและย่ำยีทารุณคนผิวดำราวกับมิใช่มนุษย์ และในเรื่อง Inglourious Basterds ที่ปรากฏให้เห็นวีรกรรมการปลดแอกชาวยิวให้พ้นจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์โดยคนสองกลุ่ม คือ Shosanna Dreyfus (Melanie Laurent) และแก๊ง The Basterds ภายใต้การนำของร้อยโท Aldo Raine (Brad Pitt) ที่พยายามจะวางแผนลอบสังหารฮิตเลอร์ให้ได้ เพื่อเป็นการปลดแอกชาวยิวทุกคนให้รอดพ้นจากการถูกกระทำย่ำยีด้วยอำนาจอันไม่เป็นธรรม ซึ่งถือเป็นการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยกลุ่มชนของตนเองจากเครื่องพันธนาการทางสังคมและการเมืองเทียบเคียงได้กับโมเสสที่ปลดปล่อยทาสชาวยิวให้รอดพ้นจากการกระทำที่ไม่เป็นธรรมในอียิปต์

นอกจากเรื่องของทาสและการปลดปล่อยที่ปรากฏในภาพยนตร์ของเควนตินอย่างตรงไปตรงมาแล้วนั้น เควนตินยังสะท้อนให้เห็นในประเด็นที่ว่า มนุษย์เราล้วนตกเป็นทาสโดยไม่รู้ตัว และเมื่อตกเป็นทาสของสิ่งใดแล้วก็ยากจะหลุดพ้นได้ ดังเช่น ตัวละครเดอะไบร์ด จากเรื่อง Kill Bill ที่ตกเป็นทาสของความแค้น และพยายามจะปลดปล่อยตัวเองให้พ้นจากความคั่งแค้นที่มีต่อบิล ด้วยการใช้ทั้งชีวิตที่เหลืออยู่ตามล้างแค้นผู้ที่

กระทำต่อเธออย่างไม่มีวันลดละ ไม่ต่างจาก โชแชนน่า จากเรื่อง Inglourious Basterds ที่แค้นพวกนาซีจนต้องพยายามหาวิธีลอบสังหารฮิตเลอร์ให้ได้ แม้สุดท้ายตนเองจะต้องจบชีวิตจากการกระทำนั้นด้วยก็ตาม หรือแม้กระทั้งตัวละครสตันแมนไมค์ ในเรื่อง Death Proof ผู้ตกเป็นทาสของความแค้นที่ไม่ทราบสาเหตุ ทำให้เขากลายเป็นฆาตกรโรคจิตที่ขับรถตระเวนหาเหยื่อที่เป็นกลุ่มนักเที่ยวสาวแสบ แล้วฆาตกรรมพวกเธออย่างทารุณโดยการขับรถไล่ชนรถของเหยื่อจนกว่าจะเสียชีวิตทั้ง ๆ ที่ไม่เคยมีเรื่องบาดหมางกันมาก่อน และตัวของเขาเองก็เจ็บหนักเช่นกัน

ในภาพยนตร์เรื่อง Django Unchained ตัวละครอย่าง Django (Jamie Foxx) ทาสผิวดำก็ตกเป็นทาสของความแค้นและความเกลียดชังคนผิวขาว เพราะเขานั้นเคยเป็นทาสและถูกกดขี่ข่มเหงจากคนผิวขาว อีกทั้งภรรยาของเขาก็ถูกขายให้แก่นายทาสอีกคนทำให้ทั้งสองต้องพลัดพรากกัน เขาจึงต้องออกตามหาภรรยาเพื่อช่วยเหลือเธอ และล้างแค้นบรรดาพวกคนชั่ว ส่วนตัวละครคนผิวดำอีกตัวหนึ่งอย่าง Stephen (Samuel L. Jackson) ทาสผิวดำผู้ได้รับความไว้วางใจจาก Calvin Candie (Leonardo DiCaprio) นายทาสคนผิวขาว ทำให้เขาได้รับอภิสิทธิ์ให้มีอำนาจเหนือทาสคนอื่น ๆ เขาจึงมีความคิดไม่ต่างจากพวกคนผิวขาว และเหยียดคนผิวดำด้วยกันเอง และกระทำย่ำยีคนผิวดำด้วยกันอย่างขาดความเห็นใจไร้ซึ่งความปรานี นี้เป็นตัวอย่างของคนที่ตกเป็นทาสให้กับระบอบความคิดของสังคมที่เกลียดชังคนผิวดำ คิดว่าการเป็นคนผิวดำอย่างที่ตนเป็นอยู่ช่างไร้ค่า แต่การได้เป็นคนผิวขาว แม้เพียงทางความคิดและการกระทำ ก็เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่งแล้ว เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ จะเห็นได้ว่า เควนติน ทาแรนติโนมีการเสนอภาพของตัวละครที่ต่างก็ตกเป็นทาสของบางสิ่งบางอย่าง ไม่ว่าจะเป็นทาสของวัตถุ ทาสของความแค้น ทาสของความเกลียดชัง ทาสของความคิดความเชื่อ ทาสของความงมงายในระบอบทางการเมือง ฯลฯ แต่ที่ร้ายที่สุดก็คือ ทุกคนต่างตกเป็นทาสโดยไม่รู้ตัว แลเมื่อไม่รู้ตัวก็ยากที่จะปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระได้ เมื่อเวลาผ่านไปนานเข้าก็กลายเป็นความเคยชินในพันธนาการนั้น เช่นเดียวกับทาสชาวยิวในตอนที่โมเสสพาอพยพออกจากอียิปต์เพื่อไปยังดินแดนที่พระเจ้าสัญญาไว้ แล้วกองทัพของทหารอียิปต์ตามมาทัน บรรดาทาสต่างก็พากันหวาดกลัว ไม่แน่ใจในความปลอดภัยจนคิดท้อแท้ คร่ำครวญออกมาว่า การอยู่เป็นทาสนั้นยังดีกว่าต้องมาตายกลางทะเลทราย ข้อนี้แสดงให้เห็นผลของการเป็นทาสว่าทำให้ไม่มีความอดทนพอเจออุปสรรคก็ไม่รู้จะรับมืออย่างไร เหตุเพราะไร้ความคิดอ่านของตนเอง และเคยชินกับการรับคำสั่งเพียงอย่างเดียว

6.2 แนวคิดจากพุทธปรัชญาเถรวาท

ในพระพุทธศาสนามีหลักพุทธธรรมที่สำคัญหมวดหนึ่ง ที่กล่าวถึงลักษณะพื้นเพนิสัยของมนุษย์ที่แตกต่างกันไปนั้นคือจริต 6 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหลักพุทธธรรมข้อนี้สามารถนำมาอธิบายลักษณะของตัวละคร (character) ที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่ได้

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) 2545 ให้ความหมายว่า จริต หรือ จริยา 6 คือ ความประพฤติปกติ, ความประพฤติซึ่งหนักไปทางใดทางหนึ่ง อันเป็นปกติประจำอยู่ในสันดาน, พื้นเพของจิต, อุปนิสัย, พื้นนิสัย, แบบหรือประเภทใหญ่ ๆ แห่งพฤติกรรมของคน แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ 1. ราคจริต คือ ผู้มีราคะเป็นความประพฤติปกติ, ประพฤติหนักไปทางรักสวยรักงาม 2. โทสจริต คือ ผู้มีโทสะเป็นความประพฤติปกติ, ประพฤติหนักไปทางใจร้อนหงุดหงิด 3. โมหจริต คือ ผู้มีโมหะเป็นความประพฤติปกติ, ประพฤติหนักไปทางเขลา เหงาซึมเงื่องงง งมงาย 4. สัทธาจริต คือ ผู้มีศรัทธาเป็นความประพฤติปกติ, ประพฤติหนักไปทางมีจิตซาบซึ้ง ชื่นบาน น้อมใจเลื่อมใสโดยง่าย 5. พุทธิจริต หรือ ญาณจริต คือ ผู้มีความรู้เป็นความประพฤติปกติ, ประพฤติหนักไปในทางใช้ความคิดพิจารณา 6. วิตกจริต คือ ผู้มีวิตกเป็นความประพฤติปกติ, ประพฤติหนักไปทางนึกคิดจับจดฟุ้งซ่าน

พระมหามฆวินทร์ ปุริสุตฺตโม, ผศ. ดร. (2558, หน้า 22-23) ให้ความหมายของจริตทั้ง 6 ประเภทไว้ดังนี้คือ

1. ราคจริต หมายถึง คนที่มีนิสัยหนักแน่นไปทางรักสวยรักงาม มีระเบียบเรียบร้อย อาการที่แสดงออกมักจะสุภาพอ่อนน้อม มีความติดใจเยื่อใยได้กับทุกสิ่ง ไม่เบื่อหน่ายอะไรง่ายแม้จะเป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับคนที่มีจริตแบบอื่น

2. โทสจริต หมายถึง คนที่มีนิสัยไปในทางโกรธ ฉุนเฉียว หงุดหงิดอะไรได้ง่าย ๆ มักโมโหร้ายขาดเหตุผล แต่ตัวเขาก็มักจะอ้างว่าเขามีเหตุผล เรื่องที่ไม่น่าโกรธก็โกรธ เรื่องที่น่าจะให้อภัยกันได้ก็ไม่ให้อภัย

3. โมหจริต หมายถึง คนที่มีนิสัยหนักไปในทางโง่เขลา ยึดมั่นถือมั่นจนเกินเหตุ ไม่รู้จัก การปล่อยวาง แม้จะเป็นเรื่องไม่มีสาระก็ยังนำมาเก็บไว้ในใจตนเอง มักจะคิดว่าตนเองเท่านั้นถูกเสมอ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเขาจะถูกหรือผิดเป็นไปได้ทั้งนั้น

4. สัทธาจริต หมายถึง คนที่มีนิสัยหนักไปในทางเชื่อต่ออะไรง่าย ๆ ซึ่งเรื่องที่เชื่อนั้นอาจถูกหรือผิดก็ได้ คนสามารถชักชวนได้ไม่ยากทั้งในด้านดีหรือไม่ดี แต่ถ้าเชื่ออะไรอย่างปักใจแล้วก็จะถอนได้ยากเช่นกัน อาจจะถูกคนอื่นหลอกได้ง่าย

5. พุทธิจริต หมายถึง คนที่มีนิสัยหนักไปในทางมีเหตุผลเป็นเครื่องประกอบในการตัดสินใจที่จะทำหรือจะพูด หรือแม้แต่จะคิดเสมอ ทำหรือพูดทุกอย่างแบบมีหลักการ รู้จักการผ่อนสั้นผ่อนยาว รู้จักการให้อภัยแก่คนที่หลงผิดแล้วกลับตัวได้ รู้จักว่าทุกคนมีนิสัยมีการกระทำมีคำพูดที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ทุกคนมีกรรมเป็นของตน มาจากกำเนิดภพชาติที่ต่างกัน และพร้อมที่จะแนะนำ พร้อมที่จะให้อภัย

6. วิตักกจริตหรือวิตกจริต หมายถึง คนที่มีนิสัยหนักไปทางคิดมาก คิดย้ำ ๆ อยู่แต่เรื่องเดิม ซึ่งเรื่องที่คิดนั้นอาจจะถูกหรือผิดก็เป็นไปได้ แต่คนจริตแบบนี้มักจะคิดมากเกินความจำเป็น อาจจะจัดอยู่ในประเภทคนฟุ้งซ่าน

มนุษย์ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสัญชาติ ทุกศาสนาย่อมมีจริต 6 นี้เหมือนกันทั้งหมด สุดแล้วแต่ใครจะมีจริตเป็นแบบไหน จริตทั้ง 6 นี้ มนุษย์คนเดียวอาจมีครบทั้ง 6 ก็ได้ แต่เมื่อมีจริตใดมากกว่ารุนแรงกว่าย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้นั้นได้มากกว่า เมื่อพิจารณาลักษณะของจริตทั้ง 6 แบบแล้วจะเห็นได้ว่าจากเนื้อหาในภาพยนตร์ของทาแรนติโน่ที่ส่วนใหญ่มีแก่นเรื่องเกี่ยวกับการ แก้แค้นและการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา จึงส่งผลให้ตัวละครเอกที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์นั้นมีลักษณะ (character) ชัดเจนว่าเป็นผู้มีจริตแบบโทสจริต และโมหจริต ส่วนจริตแบบอื่น ๆ ก็พบว่ามีปรากฏให้เห็นอยู่ด้วยเช่นกัน ทว่าไม่โดดเด่นเท่าตัวละครแบบโทสจริต และโมหจริต ซึ่งพบว่ามีอยู่ในภาพยนตร์ทุกเรื่องของเควนติน ทาแรนติโน่

7. สรุปความรุนแรงในภาพยนตร์ของเควนติน ทาแรนติโน่

เควนติน ทาแรนติโน่ เป็นผู้กำกับที่เป็นนักชมภาพยนตร์มาก่อนอย่างต่อเนื่องยาวนาน และชมภาพยนตร์มาอย่างหลากหลายประเภท ทั้งภาพยนตร์จากฮอลลีวูดและจากฮ่องกง จึงทำให้เขามีความรอบรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์อย่างหลากหลายแบบ ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้เขากลายเป็นประพันธกรผู้เป็นนักผสมผสานตระกูลภาพยนตร์หลากหลายไว้ด้วยกัน ผลงานของเขาแต่ละเรื่องมักมีการนำเสนอรูปแบบของภาพยนตร์มากกว่า 1 ตระกูล ตัวอย่างเช่น เรื่อง Plup Fiction ที่เป็นการผสมผสานตระกูลภาพยนตร์ไว้ถึง 3 ตระกูล ได้แก่ ภาพยนตร์แก๊งสเตอร์ ฟิล์มนัวร์ และภาพยนตร์ว่าด้วยการชกมวย หรือ Kill Bill : Vol.1 ที่มีการผสมผสานภาพยนตร์ไว้หลายตระกูลและหลายสัญชาติ ได้แก่ การนำเสนอท่วงท่าลีลาการต่อสู้ของตัวละครที่เหมือนกับแนวของภาพยนตร์กังฟู และการต่อสู้ของตัวละครด้วยดาบซามูไร ตามแบบภาพยนตร์ซามูไร การนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มนักฆ่าที่มีบิลล์เป็นผู้นำ และแก๊งยากูซ่า ตามแบบของภาพยนตร์แก๊งสเตอร์ และการนำเสนอโครงเรื่องแบบการแก้แค้นตามแนวทางของภาพยนตร์บุกเบิกตะวันตกแบบสปาเกตตี เป็นต้น

ภาพยนตร์แต่ละเรื่องของเควนติน ทาแรนติโนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ถึงความรุนแรงที่เขานำเสนอออกมาอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งได้รับการยอมรับในวงกว้างว่าเป็นผู้กำกับที่รักการนำเลือดและความรุนแรงมาล้อเล่น เขาจึงเป็นผู้มีอิทธิพลในการสร้างภาพยนตร์ในแนวทางนี้อย่างชัดเจน ทาแรนติโนได้ประกาศไว้ในปี พ.ศ. 2555 ว่า “ผมชอบภาพยนตร์ที่มีความรุนแรง ผมกำลังบันทึกความรู้สึกของผมว่าผมรู้สึกอย่างไรหากไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะและชีวิต” และยังเคยกล่าวด้วยว่าการฉายภาพความรุนแรงในงานของเขานั้น “มันช่างเป็นขยะที่สร้างโดยงาช้าง” เพราะการนำเสนอความรุนแรงในภาพยนตร์ของเขาไม่ใช่แค่เพียงปลดปล่อยความรุนแรงที่เน้นแต่ด้านความชั่วเท่านั้น หากแต่เขาปรารถนาจะนำเสนอประเด็นที่ว่าทุกคนก็ต่างมีด้านมืดภายในตัวเอง ผ่านเครื่องมือสื่อสารอย่างภาพยนตร์

เมื่อพิจารณาลงไปในรายละเอียด เราจะพบว่าการนำเสนอความรุนแรงในภาพยนตร์ของทาแรนติโน่นั้นอยู่ในระดับที่มากกว่าความเป็นจริง และบางครั้งก็ค่อนข้างเหนือจริงราวกับภาพยนตร์การ์ตูนก็ว่าได้ ตัวอย่างเช่น ในภาพยนตร์เรื่อง Kill Bill : Vol.1 ในฉากไคลแมกซ์ของเรื่อง ที่เดอะไบรด์ปะทะกับสมุนของโอเรน จะเห็นได้ว่าเดอะไบรด์ฟันแขนขา ฟันคอ ฟันอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของลูกสมุนโอเรนขาดกระเด็นกระจัดกระจายไปคนละทาง และมีการเสนอฉากที่เลือดพุ่งออกมาราวกับน้ำพุ เป็นต้น

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ ตัวละครเอกแต่ละตัวในภาพยนตร์แต่ละเรื่องของเควนตินนั้นจะเต็มไปด้วยกิเลสตัณหาและความพยาบาทอาฆาตอย่างแรงกล้า จนเป็นเหตุให้เกิดการกระทำความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันตามมาอย่างดุเดือดและไร้ความปรานีในที่สุด ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลที่กล่าวมานี้ทำให้การนำเสนอความรุนแรงในภาพยนตร์ตามวิถีของทาแรนติโน่นั้นมีความน่าสนใจที่จะทำการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

ข้อมูลปฐมภูมิ

มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2543). พิมพ์ครั้งที่ 4. **พระไตรปิฎก อรรถกถา ชุด 91**.เล่มที่ 17, 33, 34, 38. นครปฐม: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือทั่วไป

กฤษดา เกิดดี. (2548). **เอกสารการสอนชุดวิชาทฤษฎีและการวิจารณ์ภาพยนตร์เบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

_____. (2548). พิมพ์ครั้งที่ 1. **การเซ็นเซอร์ภาพยนตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้องภาพสุวรรณ.

เกษม เพ็ญภินันท์. (2549). “สู่พรมแดนความรู้...เรื่องวัฒนธรรมบริโภค : ความเป็นปกติวิสัยของการบริโภควัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน”. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

จันทนี เจริญศรี. (2545). **โพสต์โมเดิร์นกับสังคมวิทยา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.

เชิดชัย เลิศวิจิตรเลขา. (2548). พิมพ์ครั้งที่ 1. **คริสตจริยศาสตร์ขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: แผนกการพิมพ์โรงเรียนดอนบอสโก.

ฐานชน จันทร์เรือง และสิตางศ์ เจริญวงศ์. (2558). พิมพ์ครั้งที่ 1. **ปรัชญาในภาพยนตร์**. สมุทรปราการ: สำนักพิมพ์ปล่อย

แดงต้อย มาลาสิทธิ์. รศ. (2553). พิมพ์ครั้งที่ 2. **อิทธิพลของพระคัมภีร์ไบเบิลต่อวรรณกรรมตะวันตก**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), (2545). พิมพ์ครั้งที่ 11. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2550). พิมพ์ครั้งที่ 15. **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยายความ**. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

_____. (2551). พิมพ์ครั้งที่ 11. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พริ้นติ้ง แมส โปรดักส์.

พระมหามฆวินทร์ ปุริสุตฺตโม, ผ.ศ. ดร.(2558). **กรรมฐานเบื้องต้น**. นครปฐม: มหามกุฏราชวิทยาลัย. เอกสารการสอน.

สมาคมพระคริสตธรรมไทย. (มปพ.) **พระคริสตธรรมคัมภีร์**. กรุงเทพฯ.

สมาน งามสนิท. **เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 1-8**. กรุงเทพฯ**:** สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราส

สุภางค์ จันทวนิช. (2551). **ทฤษฎีสังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

สุระชัย ชูผกา. (2558). มายาคติในการสื่อสารออนไลน์ของเว็บไซต์การพนัน. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร, ปีที่ 10 ฉบับ ที่ 2, หน้า 55-64

เสรี พงศ์พิศ. (2539). พิมพ์ครั้งที่ 1. **ศาสนาคริสต์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอดิสัน

อนุช อาภาภิรมย์, (2543). พิมพ์ครั้งที่ 1. **ฉากความรุนแรงในยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิถีทรรศน์.

2) เว็บไซต์

Brian Ashcraft. (2012). Kill Bill's Most Violent Scene Required Blood, Wires, and Close Haircuts. Retrieved July, 2014, 22, from https://kotaku.com/5936137/kill-bills-most-violent-scene-required-blood-wires-and-close-haircuts/

Kale Whorton. (2017). Quentin Tarantino. Retrieved December 11, 2017, from https://www.imdb.com/name/nm0000233/

Morales, X. (2003). Kill Bill Beauty and Violence. Retrieved July, 2014, 19, from http://hlrecord.org/2003/10/kill-bill-beauty-and-violence/

Quentin Tarantino. (2017). Inglourious-Basterds Original Screenplay. Retrieved August 9, 2018, from https://www.scribd.com/doc/25017184/Inglourious-Basterds-Original-Screenplay

Quentin Tarantino. (2017). Kill Bill Original Screenplay. Retrieved August 9, 2018, from https://indiefilmhustle.com/quentin- tarantino-screenplays-download/

Quentin Tarantino. (2017). The Hateful Eight Original Screenplay. Retrieved August 9, 2018, from https://indiefilmhustle.com/quentin-tarantino-screenplays-download/

The Internet Movie Database. (2017). Quentin Tarantino Awards. Retrieved December 11, 2017, from https://www.imdb.com/name/nm0000233/awards?ref_=nm_awd

Time. (2010) . Top 10 Ridiculously Violent Movie. May 11, 2017 from http://entertainment.time.com/2010/09/03/top-10-ridiculously-violent-movies/slide/all/

WHO. (2016). Definition and typology of violence. October 5, 2016 from http://www.who.int/Violence-prevention /approach/definition/en/

3) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กอบแก้ว ไทยืนยงศักดิ์. (2543). **เนื้อหาความรุนแรงในภาพยนตร์โฆษณาที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์ ระหว่าง พ.ศ. 2541-2542**. วิทยานิพนธ์ปริญญานิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์. (2553). **การเล่าเรื่องและทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับความรุนแรงในภาพยนตร์.** วิทยานิพนธ์ปริญญานิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย.

สุพมิตรา วรพงศ์พิเชษฐ. (2554) **การสร้างสุนทรียภาพแห่งความรุนแรงในภาพยนตร์ของมิชาเอลฮาเนเคอ**. วิทยานิพนธ์ปริญญานิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย.

4) โสตทัศนวัสดุ

เควนติน ทาแรนติโน่ (ผู้กำกับ). (2547). **Kill Bill Vol.1 (นางฟ้าซามูไร ภาค 1)** [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: แมงป่อง.

_____ (2552). **Inglourious Basterds (ยุทธการเดือดเชือดนาซี)** [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: แคตทาลิสต์อัลลายแอนซ์.

_____ (2559). **The Hateful Eight (แปดพิโรธโกรธแล้วฆ่า)** [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: เอ็มพิคเจอร์.